

Finansdepartementet  
Skatte- och tullavdelningen,  
Enheten för mervärdesskatt och punktskatter  
Er referens: Fi2024/01941

## **Remissyttrande – Betänkandet Om ekonomiska styrmedel för en mer cirkulär ekonomi (2024:67)**

*Trä- och Möbelföretagen (TMF) är bransch- och arbetsgivarorganisationen för hela den träförädlade industrin och möbelindustrin i Sverige. Vi bygger och inreder Sverige. Du möter våra produkter dagligen – från småhus och trappor till designmöbler och badrum. TMF företräder cirka 650 medlemsföretag som sammanlagt sysselsätter cirka 30 000 anställda.*

### **Allmänt**

- TMF välkomnar åtgärder och som bidrar till att öka materialåtervinningen och främjar en stärkt resurseffektivitet, men menar att harmonisering inom EU är centralt och att nationella sÄrlösningar bör undvikas. Ökade cirkulära flöden är nödvändiga för att minska avfall och utsläpp av växthusgaser. Svensk ekonomi är generellt starkt exportberoende. Detta gäller i synnerhet svensk möbelindustri som exporterar över 75 procent av sin produktion till i huvudsak EU/EES.
- TMF finner det anmärkningsvärt att näringslivet inte har representerats i utredningen, vilket innebär att många av utredningens förslag är byggda på bristfälliga resonemang. Krav i utredningsdirektivet på författningstext med tillhörande författningskommentarer hade sannolikt gjort att de förslag som utredningen hade lagt fram vore mer underbyggda och genomarbetade, vilket förmodligen hade inneburit att flera av de nuvarande förslagen inte hade presenterats av utredningen.
- TMF påpekar att utredningens konstaterande att en vedertagen definition av cirkulär ekonomi saknas inte stämmer. ISO 59004: 2024 tillhandahåller en globalt etablerad och vedertagen definition vilken har varit tillgänglig sedan 2023.
- TMF avråder från att införa nationella styrmedel parallellt med dom många EU-gemensamma initiativ som syftar till att utveckla den cirkulära ekonomin, och inte har utvärderats ännu. Till exempel lagstiftningsakter och lagstiftningspaket som ekodesignförordningen för hållbara produkter, byggproduktförordningen, avfallsdirektivet, främjandet av reparation av varor samt den kommande revideringen av upphandlingsdirektiven, inklusive flera pågående och kommande produktspecifika delegerade akter inom vissa av dessa.

- TMF delar kommitténs problembeskrivning avseende reparation, återtillverkning och uthyrning av möbler, men avstyrker förslaget att införa en bonus som bidrar till detta.

## Specifika synpunkter

### Avsnitt 7

*Kommittén ser behov av översyn av flera regelverk*

TMF välkomnar en översyn av regelverken och rekommenderar regeringen att se över de incitament inom bruksvärdessystemet, till exempel standardhöjande renovering, som medför att lågkvalitativa produkter med relativt hög klimat- och miljöpåverkan får en fördel mot produkter av högre kvalitet med lägre påverkan vid renoveringar.

Under 2023 lät TMF ett konsultföretag med en livscykelanalysmetod (LCA) beräkna klimatpåverkan för två olika scenarios av en inredningsrenovering för en tidstypisk trerumslägenhet byggd under miljonprogramsåren. De inredningsprodukter som ingick i undersökningen var golv, dörrar, fönster och garderober samt köks- och badrumsinredningar tillverkade i trä. Klimatberäkningarna baserades på de valda produkternas miljövarudeklarationer (EPD) och data från Boverket. Scenario 1 med val av standardprodukter gav en klimatpåverkan på 56,2 kg CO<sub>2</sub>ekv/m<sup>2</sup> och scenario 2 där valet var högkvalitetsprodukter gav en klimatpåverkan på 32,9 kg CO<sub>2</sub>ekv/m<sup>2</sup>. Klimatavtrycket blev därmed totalt 23,3 kg CO<sub>2</sub>ekv/m<sup>2</sup> högre för standardprodukter än för högkvalitetsprodukter. Resultatet av klimatberäkningen visar att en beställare, till exempel en fastighetsägare, som genomför en renovering med standardprodukter skapar 71 procent högre utsläpp av koldioxid än alternativet där valet är inredningsprodukter med högre kvalitet, längre livslängd och lägre klimatpåverkan vid tillverkning. Skulle det mindre klimatpåverkande alternativet väljas för alla de drygt 320 000 hyreslägenheter i miljonprogrammet som är i behov av renoveringar de kommande åren skulle det innebära ett minskat koldioxidutsläpp på totalt 515 000 ton.

*Styrmedel behöver adressera bristen på information om innehållet i produkter*

TMF påpekar att byggmaterialindustrin redan levererar information om innehållet i produkter. Därtill pågår lagstiftningsarbetet om digitala produktpass på EU-nivå.

*De ekonomiska incitamenten behöver stärkas*

TMF noterar att kommitténs resonemang om producentansvar för byggprodukter och byggmaterial verkar ha skett utan någon dialog med byggmaterialtillverkarna eller industrin.

## Avsnitt 10

*Kommittén bedömer att lämpligheten av ett nationellt producentansvar för madrasser bör utredas närmare.*

TMF är positivt inställd till producentansvarssystem för såväl möbler som madrasser givet att det utreds på europeisk nivå. TMF välkomnar att en framtida utredning sker i dialog med näringsliv och branschorganisationer samt i synnerhet med andra medlemsstater inom EU. Det finns en rad goda exempel inom EU att dra lärdom av, där bland annat TMF:s medlemsföretag varit involverade och kan bistå i framtida utredningsarbete.

Det är emellertid viktigt att beakta att drygt tre fjärdedelar av den svenska möbelproduktionen säljs till utlandet och att Sverige importerar en stor mängd möbler från andra länder. Ett eventuellt framtida producentansvarssystem måste därför bygga på gemensamma lösningar för hela EU, och Sverige bör inte utreda eller lämna förslag på nationella särlösningar. TMF vill särskilt betona att möbler och madrasser utgör olika produkttyper. Därmed kan det krävas olika lösningar vad gäller insamling, återbruk och materialåtervinning, varför det finns ett värde i att båda inte omfattas av ett och samma producentansvarssystem.

Därtill bör det beaktas att båda produktkategorierna möbler och madrasser är föremål för kommande produktspecifik reglering inom ramen för den nya ekodesignförordningen för hållbara produkter, ESPR. Dessa produktkategorier är särskilt prioriterade i ett första skede av lagstiftningsarbetet med de delegerade akterna. Ett producentansvarssystem bör utredas och eventuellt utvecklas parallellt och integrerat med kommande produktspecifika krav inom ramen för ESPR.

TMF avråder från att initiera en nationell utredning och förordar i stället att regeringen i första hand verkar för EU-kommissionen utreder frågan på medlemsstatsnivå. Initiativet bör komma från nästa EU-kommission givet att regelverken också måste utformas på den nivån.

*Kommittén bedömer att lämpligheten av en bonus som bidrar till förlängd livslängd och är avfallsförebyggande bör utredas*

TMF delar kommitténs problembeskrivning avseende reparation, återtillverkning och uthyrning av möbler, men avstyrker förslaget att införa en bonus som bidrar till detta. Den bonus, i form av checkar eller liknande, som kommittén föreslår ska utredas på en specifik produkt eller tjänst leder till en snedvridning av konsumtionsmönster och motverkar strävan efter en balanserad marknad.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Simon Imner, näringspolitisk expert, [simon.imner@tmf.se](mailto:simon.imner@tmf.se).